SPROGMUSEET Redaktør: Ole Stig Andersen

Om

a.

Årets Ord 2010: Wiki

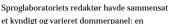
Af Ole Stig Andersen 17. december 2010 • I kategorien Ord • 🔠 🖂 🚮 🥥

Et af Danmarks Radios litterære magasiner, Sproglaboratoriet på P1, har kåret <u>Årets Ord</u>. De valgte det herlige zuluord vuvuzela, dette fortræffelige sydafrikanske plastiktruthorn der lyder som en bisværm og overdøver enhver fodboldkamp.

Hvis Årets Ord skal være ét der var "på alles læber" i 2010 og KUN 2010, er vuvuzela et godt valg. Det er uløseligt knyttet til årets og klodens største underholdningsproduktion, og der kommer desværre til at gå mange år før vi får brug for det igen. Vuvuzela betyder 2010, det er næppe et ord der kommer til at fylde ret meget i fremtidens dansk for der er ikke meget at bruge det til, ud over netop at mindes VM i Sydafrika.

Ordet wiki stammer fra hawaiiansk. Ward Cunnigham, der skrev det første wiki-program i 1994, fortæller hvordan han dengang kom til Hawaii og skulle med lufthavnsbussen til Honolulu. Den hedder wikiwiki, hawaiiansk for 'lynhurtig'. Foto: Andrew Laing

et kyndigt og varieret dommerpanel: en

fagmand fra Sprognævnet, en musicaloversætter og en tv-nyhedsvært. De gav desværre ikke point, der var heller ikke noget publikum, og det vár kun radio, men der var da både semifinale og finale. Og en lytter som havde stemt på vinderordet vuvuzela, vandt en serie romaner. Foruden vuvuzela havde ni andre ord kæmpet sig frem til semifinalen, og tre af dem klarede overliggeren inden dommeren fløjtede kampen af: askesky, Udkantsdanmark og WikiLeaks. Jeg ville nok mene at der var mere saft og kraft i andre af årets sammensatte nyskabelser som fx 'kødklister' og 'muskeljournalist', men hvad ved jeg.

Af bredere interesse er derimod det tankevækkende faktum at der tilsyneladende kun findes to slags 'nye' ord: enten er de fremmedord eller også er de sammensat af allerede eksisterende ord. Det ser ud til at det nærmest er umuligt for et sprog at finde på helt nye ord, selv, så at sige, som Lars Brink skrev en fascinerende artikel om her på Sprogmuseet for et halvt ars tid siden.

Wiki

Blandt Sproglaboratoriets fire semifinaledeltagere var WikiLeaks som alle pludselig har hørt om i de sidste tre uger. Det er også et sammensat ord – omend på engelsk, og man kan vel efterhånden diskutere om engelsk er et fremmedsprog - og desuden er det et egennavn. Så det er ikke noget godt valg.

Men førsteleddet – wiki – dét er en perle. Dét kårer vi her på Sprogmuseet til Årets Ord 2010. Det er et rigtig ægte anvendeligt ord, et fremtidssikret ord, ikke et vi bare har brugt ved en bestemt lejlighed. (Lad os se bort fra at det ikke er helt nyt — faktisk har det 15 år på bagen i sin nuværende betydning, men WikiLeaks-affæren har bragt ordet frem i forreste række). Fremmedartet som det ser ud med sit W er det allerede blevet integreret, det udtales gerne med dansk v i stedet for engelsk w.

En wiki er et computerprogram, et samarbejdsredskab der gør det muligt at redigere den samme fælles tekst på nettet direkte fra enhver computer, eller rettere, det er den tekst-, billed- og lydsamling der er redigeret i fællesskab.

Seneste sprognyheder 🚵

6/3	Dansklærer: Tosprogede børn bliver sprogligt forsømt \mid www.bt.dk
28/2	Flere og flere ordblinde starter på universitetet - Magisterbladet magisterbladet.dk
	Keeper eller målmand – hvilket ord er bedst? Dansk

22/2Sprognævn | dsn.dk

Snebajer og nytársskrald: Juleord kan slás op i netordbog - Jubii | www.jubii.dk

Meet the Last Speaker of a Dying Language | 24/11 video.nationalgeographic.com

Irish-language theatre: underground but still alive | www.irishtimes.com

Celebrating two years of language renewal - Princeton 29/6 Similkameen Spotlight | www.similkameenspotlight.com

Linguistics Breakthrough Heralds Machine Translation for Thousands of Rare Languages - MIT Technology Review | www.technologyreview.com

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprogmuseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Ord'

Behövs ett nytt pronomen?

Ordbog over det danske Sprog

Coole Songs Downloaden - om engelsk påvirkning af dansk og tysk Sociologisk leksikon

Nve kommentarer

Ruben Schachtenhaufen til Er det forkert at splitte sammensatte

Niels Larsen-Ledet til Er det forkert at splitte sammensatte ord? william fich til Jødiske efternavne

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Herluf Hansen til Ded borrijnholmska måled

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Artikler om

Det første wikiprogram blev skrevet af amerikaneren <u>Ward Cunningham</u> i 1994. Han var optaget af at den fælles tekst skulle kunne redigeres uden forsinkelse, og da han samtidig var på Hawaii, opkaldte han sit program efter det hawaiianske ord for 'hurtig', wiki, efter sit første møde med sproget: Lufthavnsbussen til Honolulu hed Wiki-wiki, dvs 'lynhurtig'. Den er gratis og berygtet for sin langsomhed!

Men snart betød wiki ikke 'hurtig' mere, men 'kan ændres af enhver', og det er den betydning ordet har i dag på alverdens sprog, også på hawaiiansk der har indlånt den nye betydning fra engelsk ved siden af den gamle hawaiianske. ('O Wikipikia).

Der er kommet mange wiki-programmer til siden da, og der er tusindvis af wikier, på det åbne net, i snævrere kredse og helt privat, som en måde at organisere information på. Bedst kendt er naturligvis verdensleksikonet Wikipedia, som enhver kan redigere og som stadig flere bruger.

WikiLeaks blev oprettet i 2006 og var oprindelig en åben wiki enhver kunne lække sine egne skandaløse dokumenter til. Det kan man ikke mere. Ironisk nok er WikiLeaks, der har gjort ordet wiki rigtig berømt, ikke længere en åben ideal-wiki sådan som Wikipedia stadig er.

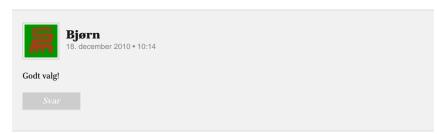
Ole Stig Andersen, redaktør Sprogmuseet.dk

Læs også:

- Europas små sprogs Melodi Grand Prix 2010 Liet 2010's plakat på bretonsk I morgen aften, lørdag den 27. afholdes det syvende 'alternative' europæiske Melodi Grand Prix i An Oriant i Breizh, eller på fransk, og dermed dansk:...
- Sprog på spring DR som sprogbevarer og sprogudvikler Danmarks Radios 2. sprogsymposium den 5. oktober 2009 Marianne Rathje og Anne Kjærgaard fremlægger Dansk Sprognævns undersøgelse af sproget i Danmarks Radio. (Foto: Jørgen Christian Wind Nielsen) Det var ikke...
- Klingon og mutsun Lt. Worf, en tam klingon fra Star Trek. Her ved årsskiftet indledte DR HD en kavalkade med 10 af de 11 Star Trek-spillefilm. De bliver vist lørdage kl 20.50. Foreløbig...
- 4. Na'vi I filmen Avatar har heltene deres eget særlige sprog, na'vi. Her taler heltinden, høvdingedatteren Neytiri, med en plante. Na'vi blev skabt af lingvisten Paul Frommer. Der findes et interview med...

Tagget med: Årets ord, Danmarks Radio, DR, hawaiiansk, låneord, Ord, priser, Sammensatte ord, Sproglaboratoriet, video, wiki, wikipedia

2 kommentarer

Martin Lund

28. december 2010 • 13:23

Ja, godt valg, og fint at få gennemgået den etymologiske sammenhæng. Jeg tror nogle danskere er tilbøjelige til at forstå en wiki i betydningen onlineleksikon. Ud fra den misforståelse kan ordet bruges i sammensætninger om begrænsede leksikoner, fx en frimærke-wiki (som kunne være en nok så lukket web-side).

Nu slår det mig at man kan udrydde denne misforståelse og huske den rigtige betydning på følgende måde: "we-key", altså noget "vi" alle har "nøglerne" til.

Når det er sagt, så vil enhver socialt redigeret tekst nok udvikle sig i retningen af det leksikonagtige, så misforståelsen vil aldrig være langt væk, men heller ikke så slem.

Svai

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk
Biblen bogstaver børn Danmark Dansk Dialekter
engelsk esperanto Formidling fransk identitet
konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk Ord
ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion
romanske sprog russisk Sjov skriftsprog sprogdød Sproggeografi
sprogkort Sprogpolitik sprogteknologi
svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale

Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
anuar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014	Forvo – All the Words in the
november 2014	World. Pronounced.
maj 2014	LL-Map: Language and Location
marts 2014	Minority Rights Group
februar 2014	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
oktober 2013	UNESCO Atlas of the World's
august 2013	Languages in Danger
marts 2013	World Atlas of Linguistic
januar 2013	Structures (WALS)
december 2012	
november 2012 oktober 2012	Resurser
september 2012	Bogstavlyd
juli 2012	Dansk sprognævn
juni 2012	Den danske ordbog
maj 2012	Dialekt.dk
april 2012	dk.kultur.sprog
marts 2012	Korpus.dk
februar 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOIE
januar 2012	Ordbog over det danske sprog
december 2011	Ordnet. Dansk sprog i ordbøger
november 2011	og korpus
oktober 2011	Sproget.dk
september 2011	Svenska Akademien
august 2011	⊖ (Schwa.dk)
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
, april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	
februar 2010	
januar 2010	
december 2009	
november 2009	
oktober 2009	
september 2009	
august 2009	
_	
juli 2009	

maj 2009

© 2017 SPROGMUSEET • Kører på WordPress. Tema baseret på Mimbo

Hjemmeside april 2009 marts 2009

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.

Normal Indlæg • Kommentarer